

EDYTA BANACHOWSKA
Kielce University of Technology
e-mail: ebanachowska@tu.kielce.pl

Manuscript submitted 2018.06.07 – revised 2018.08.15,
initially accepted for publication 2019.10.01, published in March 2019

SECOND LIFE OF THE 19th AND 20th CENTURY BUILDINGS ON THE EXAMPLE OF THE REVITALIZATION OF ARCHITECTURE BUILDINGS ART GALLERIES CULTURE CENTRES

DRUGIE ŻYCIE BUDYNKÓW XIX I XX WIEKU NA PRZYKŁADZIE REWITALIZACJI OBIEKTÓW ARCHITEKTONICZNYCH GALERIE SZTUKI CENTRA KULTURY

DOI: 10.30540/sae-2019-003

Abstract

In 1992, the idea of adapting the power plant building located in the industrial district of London in the contemporary art gallery Tate Modern, was brought into effect. Implementation, immediately after the opening in 1997, attracted millions of visitors and over more than 20 years of cultural activity it has become one of the most popular galleries of modern art in the world. Thus the worldwide trend of arranging art and culture centres in the revitalized buildings has started. A great example of this idea is the CaixaForum in Madrid and a number of Polish projects. In each major city in our country an old neglected building which represents cultural values has been revitalized. The derelict boiler-house in Olsztyn was converted into the Technology Education Center and the building of an orphanage and a nursery was transformed into the gallery of contemporary art BWA in Kielce. Labor-intensive and costly actions contributed to saving not only abandoned and vandalized buildings, but also influenced the preservation of historic city centers, protection and preservation of frontages and precious landscape values. Public awareness in the field of cultural heritage has definitely increased and the measures aimed at giving a second life to historic, derelict buildings are met with growing interest and enthusiasm.

Keywords: restoration, revitalization, preservation, alteration, art gallery, cultural center, art centre, cultural heritage, cultural value.

Streszczenie

W 1992 roku narodził się pomysł adaptacji budynku elektrowni, położonej w przemysłowej dzielnicy Londynu, na galerię sztuki współczesnej Tate Modern. Realizacja, zaraz po otwarciu (1997), przyciągnęła miliony zwiedzających i w ciągu ponad 20 lat działalności stała się jedną z najpopularniejszych galerii sztuki współczesnej na świecie. Tym samym zapoczątkowano światowy trend urządzania centrów sztuki i kultury w zrewitalizowanych budynkach. Świetnym przykładem kontynuacji tej myśli jest CaixaForum w Madrycie czy liczne realizacje polskie. W każdym większym mieście naszego kraju udało się dokonać rewitalizacji zaniedbanego starego budynku przedstawiającego wartość kulturową: przebudowa zrujnowanej kotłowni w Olsztynie na Centrum Edukacji Technologicznej, rewitalizacja budynku ochronki i przedszkola na galerię sztuki współczesnej BWA w Kielcach. Pracochłonne i kosztowne działania przyczyniły się do uratowania nie tylko opuszczonych i zdewastowanych budynków, ale wpłynęły na zachowanie zabytkowych centrów miast, ochronę pierzei czy zachowanie cennych walorów krajobrazowych. Wzrosła świadomość społeczeństwa w dziedzinie ochrony własnego dziedzictwa kulturowego – działania zmierzające do nadania drugiego życia zabytkowym, zrujnowanym budynkom są przyjmowane z rosnącym zainteresowaniem i entuzjazmem.

Słowa kluczowe: rewitalizacja, ochrona, odnowa, galeria sztuki, centrum kultury, centrum sztuki, dziedzictwo kulturowe, wartość kulturowa..